

РІДНА ШКОЛА

ПЕРША ЧАСТЬ

УКРАЇНСЬКИЙ БУКВАР

Після нового правління.

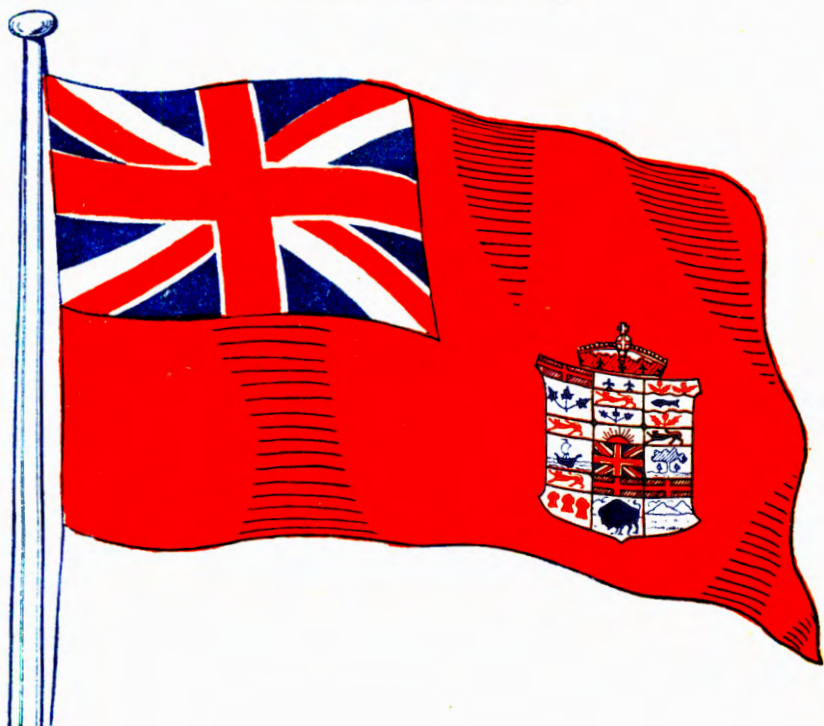
Нове, перероблене видання.

COPYRIGHT, CANADA, 1925
BY F. DOJACEK

Накладом Української Книгарни
660 Main St., Winnipeg, Man.

diasporiana.org.ua

Наш прапор.

Наш прапор має три кольори: червоний, білий і синій.

Червоний означає: „Будь відважний.”

Білий означає: „Будь чесний.”

Синій означає: „Будь вірний.”

Памятаймо о тім, коли дивимось на наш прапор.

РІДНА ШКОЛА

ПЕРША ЧАСТЬ

Український БУКВАР

Після нового правопису.

Нове, перероблене видання.

1925.

Накладом Української Книгарні
660 Main Street. — Winnipeg, Man.

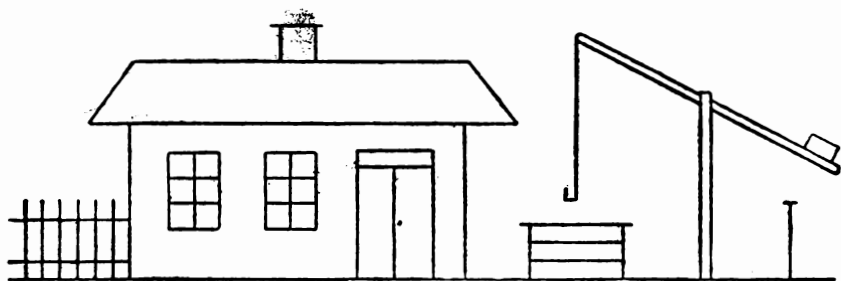
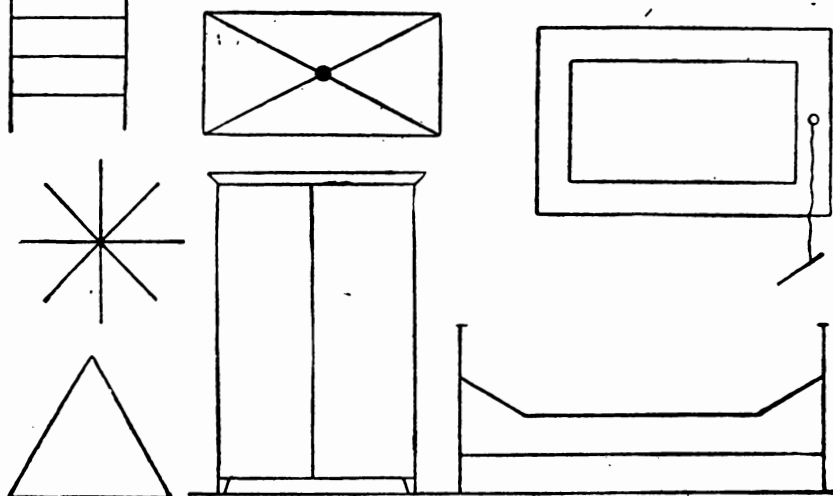
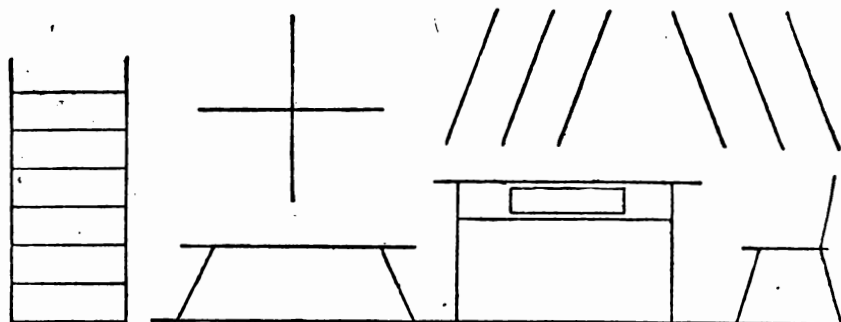
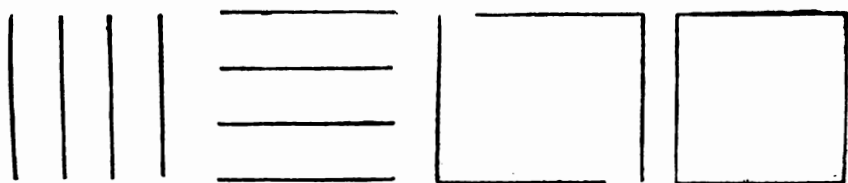
З друкарні „Канадійського Фармера”
120-122 King Street. — Winnipeg, Man.

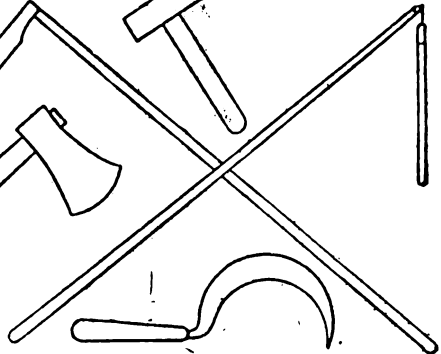
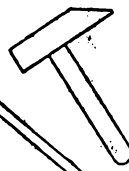
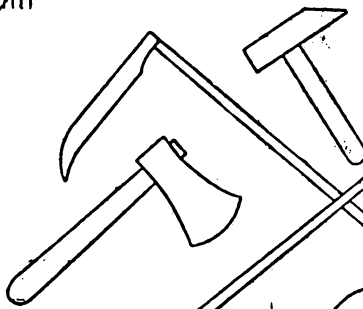
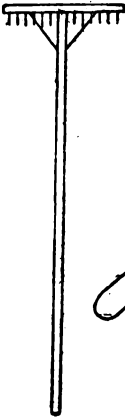
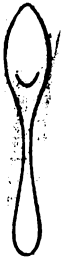
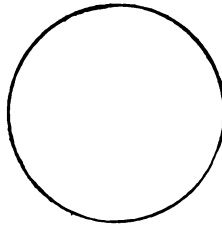
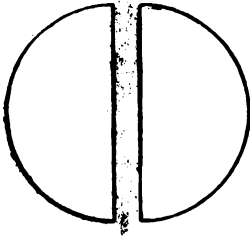
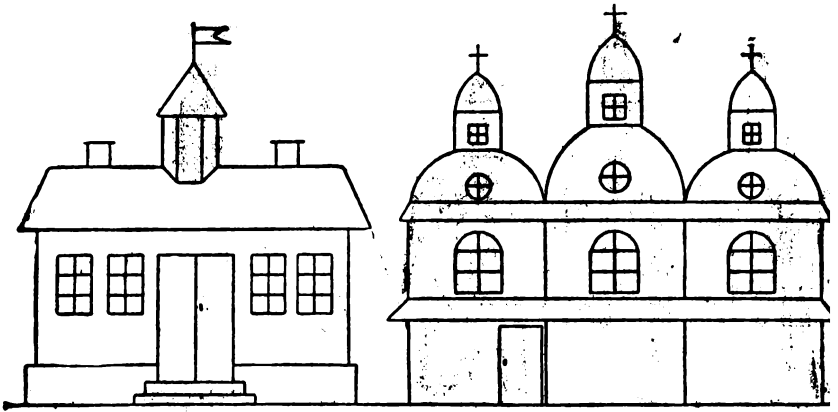
ЗНАКИ ПЕРЕПИНАННЯ.

, протинка,	“—” знаки наведення,
. точка,	(—) скобки,
; знак середний,	— павза,
: двоточка, перерва, крли переривається
? питаїник,	речення, не висказавши все-
! знак виклику,	го що думається.

ПОЗІР:—1. Кожний перечитаний уступ повинна дитина відписати, а що напише, знова перечитати.

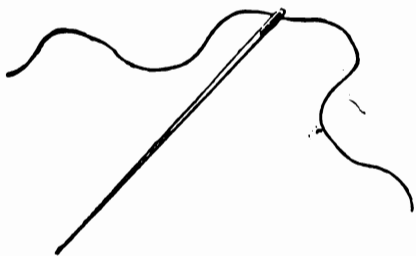
2. Писання за диктатом улекшує незвичайно науку писання і читання.

///ltzzzzcc

///llllllllcc

i

u

o

i

u

o

u

o

i

o

i

u

а

и о і а

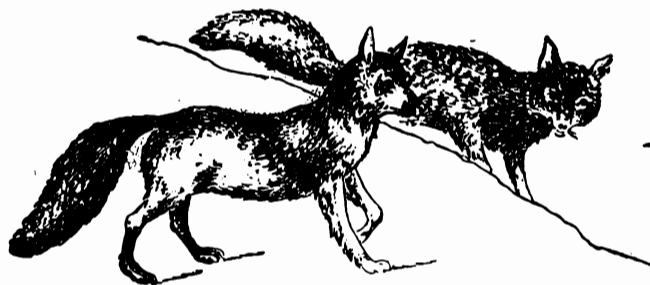
е

і а и е о

у

о і е и а у

Л

ли-си, се-ло́, си́-ла
со-ли са́-ло, ра́-ло
у ри-ли.

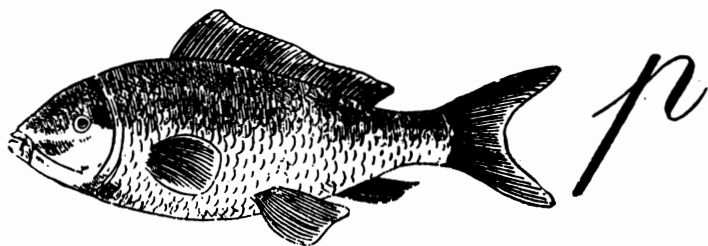
М

ми-са, со-ло́-ма,
ма́-ма ме́-ле, ми-
ри-мо ми́-ра-ми.

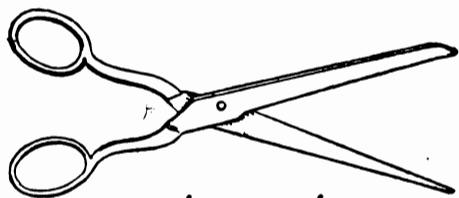

с

са, ес, си, мс, со,
су, ис, ус, се, о-сá,
а се се о-си.

ри, ер, ри, ир, ре,
ру, ра, ри-са, ро-
сá, о-ре, о-ри.

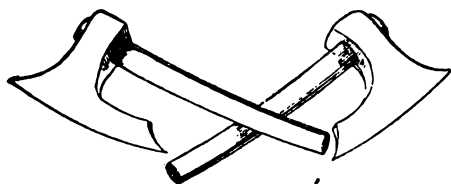
Н

но-ра́, са́-ни, со-ло-
ни́-на, не-су́ ма-ли́
ни, ме-не́ ра́-но у-
ли́-ли.

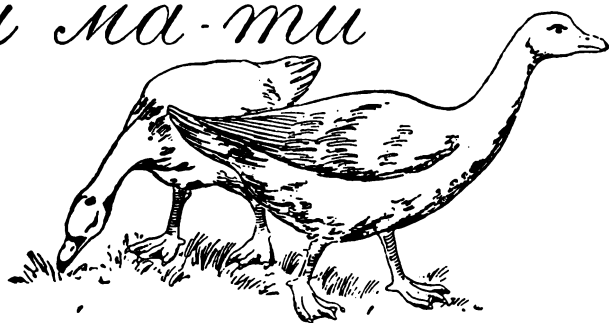
п

пе-ро́, по́-ле, ри́-на,
пи-ла́, о-ни́ пи-са́-
ли, ма́-ли ма́-ло
па-не́-ру.

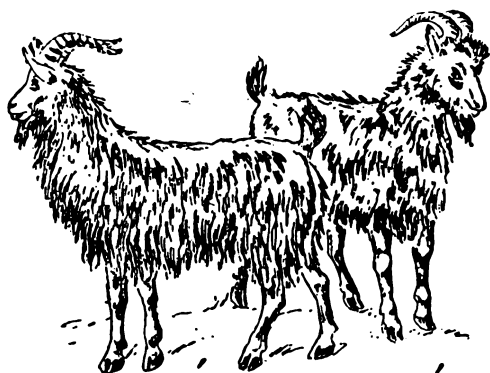
т

то-по-ри, ло-па-та,
си-ро-та, те-та пе-
ре, у ме-не та-то,
і ма-ти

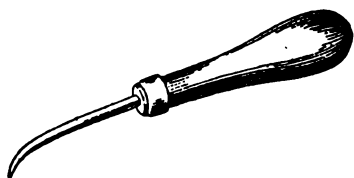
г

гү си, но-ш, го-ра,
ан-ге-ли, на го-ри
по-ло-ни-на, ту
па-се-мо.

ц

ца-пи ро-га-ті, ци
на, не-ма оу-ту, у.
ми-те м-це.

ш

ши-ло, шо-па, но-
ми, га-шю, сү-ми-
мо па-шу, ре-ме-
то на по-мі-ци.

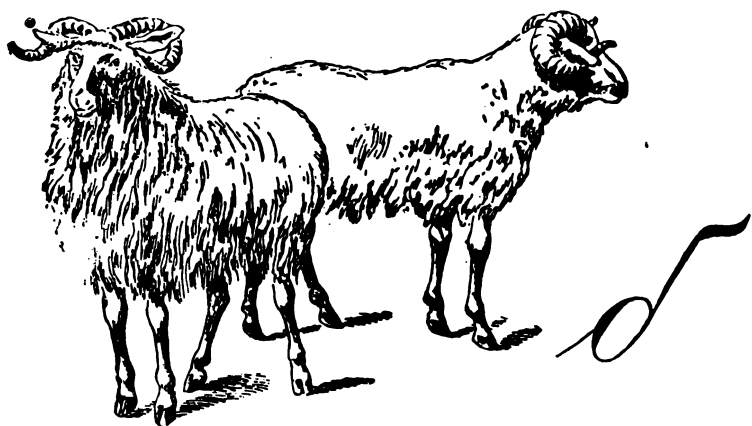
ч.

ча́-ша, рі́-чи, чо́-ло,
че-ни́-ш, си́-то ма́-
ле́, о́-чи і у́-ши на
м-ці́

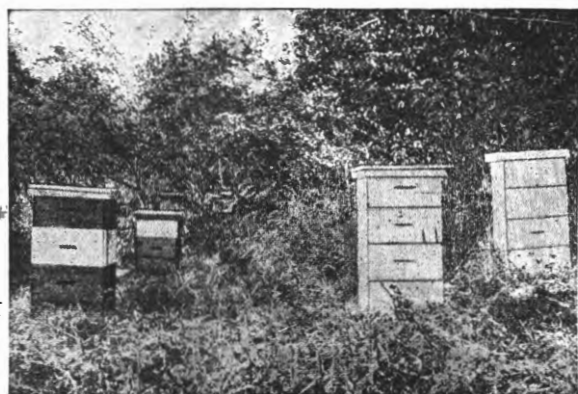

щ

щу́-ри, па́-ша, ще-
ти́-на, у́-че-ни-ще,
ни-ми́ по-ма́-лу,
го-щу́ си́-ро-ту.

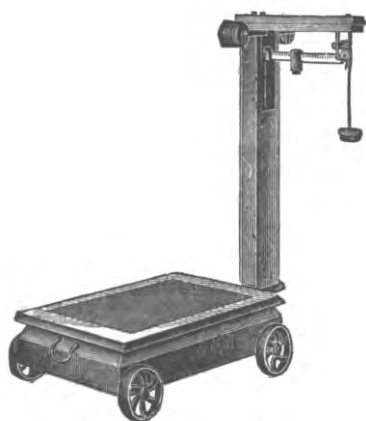

ба-ра-ни́, ши́-ба, це́-
на, бі-бу-ла су-бо́-та,
чо́-бо-ти, об-ца́-си, ру-
ба-чі ру-ба́-ми бу-чі
ну, о-ни́ ро-бі́-ми бо́-
ро-ни, у го-рі ба́-чи
мо го-лу-бе́ не́-бо, по-
ра-тій-мо у-бо́-го-го.

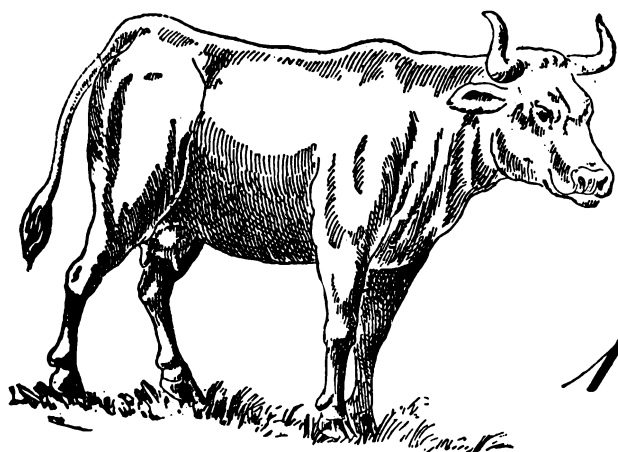
и

у-луй, рій, май, лій, і-
ней, чи тай-мо, ри-сій-
мо, цей гай мій-луй, не
лай, а-ле на-у-чай, не
мар-нуй-мо ча-суй, не
га-ла-суй-мо по-у-м-
ци, ша-нуй-мо цій-ро-
го най-ми-та.

б

ба-га́, бу́-ли, ну́-бо, во-
ро́-на, во-у́и-на, ве-ре́-
та, мий бу́и си́-вий,
на ну́-бі ве-ре-у́а-ли
га́й-во-ро-ни, бу-ми-
ба́й-те, та бу-чи-суй-
те ба́-ми го́-ло-ви, ро-
бу́и у́ц-туй-бо.

к

ко-ро-ва, но-ло-ко, ка-
ша, ко-ш, ко-ка, бай-
ка, ка-ли-на, че-ре-ви-
ки, ма-то ку-ни-ли
ка-ро-го ко-ни-ка, ко-
ни-та у ко-ний ро-
го-ви, ко-си ко-са, по-
ки ро-са.

си-нѣ, син, ра́-ки, рак,
му-гѣ, муѣ, то-кѣ, тик,
но́-си, нѣс, мак, пан, гак,
цап, шум, час, бѣѣ, вус,
шур, кит, рѣв, а́н-гел,
цѣ́-гол, вер-ба́, цѣ́-кор,
кѣ́р-ка.

у́-че-ник нѣ́-ше о-ли́в-
це́н а-ба́ не-ро́н, на́й-
мит мо-ло-ти́в о-вѣс,
нам пес чу́й-нѣй.

З

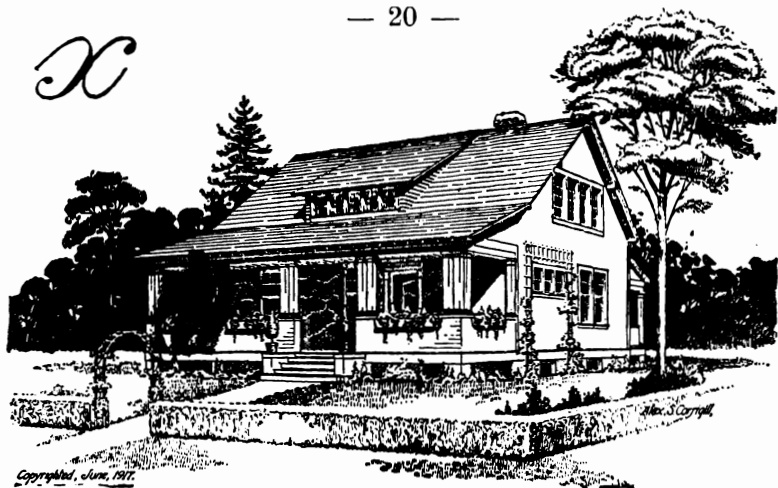
за́й-чик, зу́б, ви́з, гар-
бу́з, ро́-зум, зе́р-ка-ло,
мо-ро́з, зе-ле́-на ви́-ка-
се до-бѣр-на па́-ша,
зо-ло-ти́й лан-цу-шо́к
до-ро-ги́й, ма-гу́ за́-
мо-ло-ду, на-чи-на́й
га-лу́з-ку, по́-ки-мо-
ло-да́.

д

дѣ-ре-во, дуо, до-щин-
ка, да-шюк, бу-дѣ-нок,
ко-лѣд-ка, нѣд-кѣ-ва,
нѣд со-лѣд-кий, мо-ло-
дѣ со-сѣн-ка то гѣр-
не де-рев-цѣ, над до-
мѣ-ми бѣ-чи-мо ко-
ми-нѣ, не дар-мѣн-
дѣ-тѣн-ко!

X

хѧ́-та, дах, го-ро́х, ло-
 нѧ́х, хѧ́н-та, це-бе́р,
 ѡ́-веч-ка, хо-ру-го́в, хѡ́-
 гу-мо в ѡ́-лих со-ро-ч-
 ка́х, в хѧ́р-ни́и го́-ми
 ве́-се-ло і ми́-ло, з ху-
 го́-ди хо-ро́-ший хо-
 се́н, на-ви-ща́й-те
 хѡ́-рих

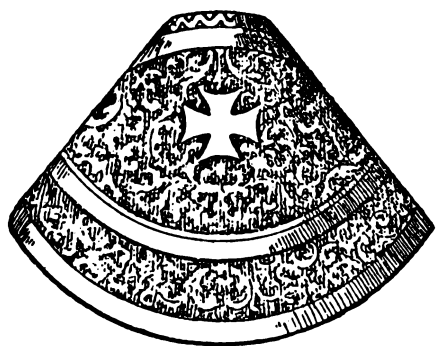
сер-нѣ, серн, щер-бѣ,
щерб, кор-чѣ, корч, вѣй-
тѣ, вѣйт, гов-чѣ, говч,
зѣй-ки, зѣйк, хор-тѣ,
хорт, шовк, горб, гор-
бѣ, торг, верх, жарт,
карк, жѣрд-ка.

жовч гѣр-ка, борищ чер-
вѣ-ний, не-кар не-чѣ
бул-кѣ, на-тер-не сѣр-
це най-щир-ше.

жа́-ба, жа́р-на, ло́ж-
ка, ко-жу́х, но́-жи-
ки, жа́й-во-ро-нок,
ро́-жі са-ди-мо́ у го-
ро́д-ци, же́н-ци-на
ме́-ле на жа́р-нах, ро-
пу́-ха це по-жи-то́ч-
на жи-во-ти-на́, по-
ро́ж-на бо́ч-ка гу-де́.

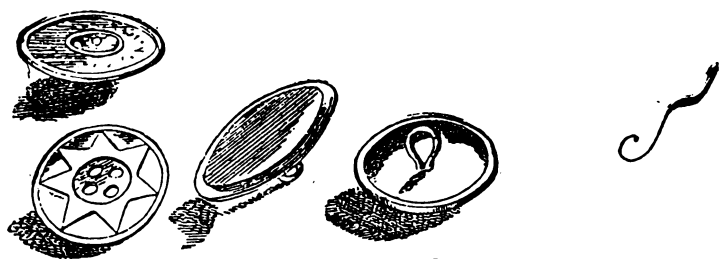
ср

сре-лѡн, сра̑р-ба, сра̑р-
тѣх, гасрт. сѣрт-ка,
черв, товиц, сѣ-ра то
виз, сѣр-ман ве-зе́ му-
кѣ, су-хѣм то̑р-сѡм
па-ли-мо́, сѡ́-са це
ми-ро́-кий рѣв. цер-
ко́в-ні рі-чи дер-жи-
мо́ в ма́-сѡх.

пес, пси, метр, ме́-три,
лист, зиск, кошт, сон-
та́р, ці́-фра, жни-ва́,
бро́-ви, ска-ла́, кри-сло,
сту́-па, ита́-ба, гра́
тва, при́-спа, ржа.

цї́-гли-то пта́-хи,
це́-глу ро́-би-мо з гли́-
ни, не за-ба-га́й-те
чу-жо́-го, хто тер-пен,
той спа-се́н.

сѹ-зи-ки, сѹ-су-ра,
сѹ-ма, сѹ-са, сѹ-нок,
са-сан, ма-ма-ли-са
а-бо' ку-ле-ма, сѹ-
би-ли, на о-де-жи
ба-чу бо-га-то сѹ-
зи-ки, сон-ти-то
ко-рот-ки до-щип-
ки, да-хи цер-ков по-
бу-ти сон-та-ми.

В

В чусь, вісь, рись.

В сіль, сон-та́ль.

В кінь, пень, не́нь-ка,
тв ость, ба́ть-ко.

В миць, мо-ло-де́ць

В підь, гудь.

В мазь, бу́-звук.

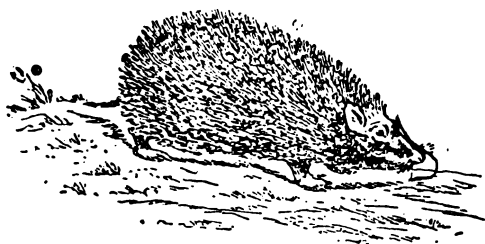

у-чі-тель у-чі́ть нас

пись-ма́, се-ле́-дець со-

ло́-ний, шє́р-шень жа-

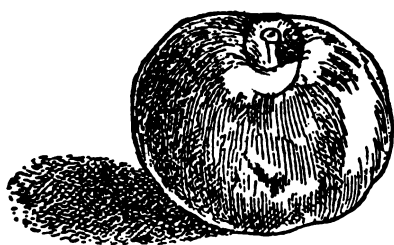
лі́ть сі́ль-но.

ї

їж, ї-гá, ї-здá, по-їзд,
їм бориц, мо-ї ро-ї сіль-
ні, тво-ї у-ли ї гáр-ні,
їдъ зми-ї їд-кá, ї-здець
ї-здить вер-хóм.

сїть, лїс, тїнь, цїп, дїд,
лї-кáр при-нїс лїк, дїв-
чи-на їсть мїд, дó-брі
дї-ти ро-дї-чан бї-
нєць, а ли-хі ко-нєць.

я

я-бло-ко, а-зѣк, фи-ял-ка,
ї-мó ма-со, пав-ка жи-
е в во-дѣ, на-ру ці ма-е-
мо пать пав-цѣв.

лак, гадъ-ко, за-бли-ца.
пав-ка ба-вить ди-
та, цѣ-се-ни-ці ї-дѣть
цѣвит та лі-ста, а-
ка пра-ца, та-ка пла-
тня.

Э

ε-βάν-τε-μ-ε, εςμ ε-μρέ
 ма-лій, цо мо-э́, то не
 тво-э́, ко-цѣт п-ε, цусь
 се́-са-ε, не-мо́ мми сви-
 жу бо́-ду, го-дѣн-ник
 де го-дѣ-ни.

бо́-лос-сѣ, на́-чин-на́
 м-на́т-та, га-лѣз-за́
 зѣ-ла́ на́-сне, за-лѣз-за
 ржа́-ви-ε, тѣт-ка мѣε
 бѣл-ла́.

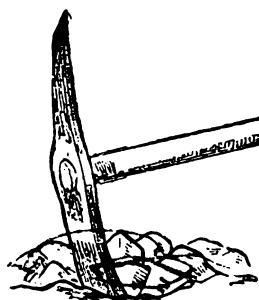
смак, став, книш, плуг,
снит, зруб, гриб, брат,
цвах, світ, хліб сплюх,
о-бруч, флаш-ка, касф
тан, ла-стів-ка.

спів птіць є при-єн-
ний, хрущ і пчіл-ка
бре-на́ть, мо-я́ кни́ж-
ка зо-бе́-ся бу-квар, о-
браз ві-сить на сті-
ні, хміль пне-ся по тії-
ках, мі-сяць і зви-зди
сві-тять в но-чі.

Ю

ю-на́к, ю-ми́ка, ю́н-ка,
снi-да-ю, о-бi-да-ю і
ве-че́-ра-ю, не бую збі-
ра́т, втон жи-е́ в во-
ді, жсóв-ні-ри во-ю-
ють на вій-ні́.

нюх, лю́-ди, слю́-сар,
клю-чі, пше-ни-цю ба-
ра́т на кю́-тю, як
доба́-ю, так ма́-ю, як
ми лю́-дам, так лю́-
ди нам.

дж,

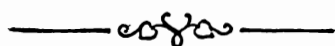
джа-ган, джміль, са-
джа, ві-джу о-чі-ма.
са-джаб-ка по-діб-на
до ста-ві, не їдж-мо
го-ря-чо-го хлі-ба, не
си-джу дар-мо, а-ле
три-джу-ся ніль-но.
лі-нів-ця жде ну-жда,
не о-сї-джуй, а не бу-
деш о-сї-дже-ний.

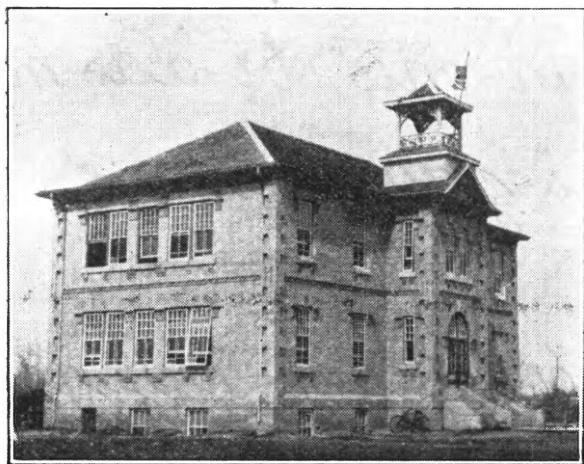
З

дзвін, гудз, дзво-бѣн-ка,
дзво-на́р від-ли-ва́-є
дзвó-ни і дзвін-ку́, дзві-
ни́-ца сто-їть по́-дѣч
цѣр-кви, всі пті́-ці на́-
ють два кри́-ла, дві но́-
ги, а о-дѣн дзюбъ, з бун-
дзу ро́-блять смач-ну́
брі́н-дзю

хре-сті́, хрест, вó-зди,
вiздь, пліснь, смерть,
скло, а́-хрест, а́-струб.

Блеск сон-ця ра-зі́ть
о́чи, склар вета-вля́-
є мий-би, стрі́ль-ці но́-
сать стрі́ль-би, брат
мо́го вiт-ця_це мій
стри́й, се-стра́ мо-є́-
ї ма́-те-ри_то мо-я
ми́т-ка.

шко-ляр.

ма́-ю се́-мий рік, хо́-джу до
шко́-ли, єсьм шко-ля-ре́м,
зна́-ю вже всі ма-ли бу́-кви
пи́-са-ні, у-мі-ю пи-са́-ти,
чи-та́-ти і ра-ху-ва́-ти,
ті-шу-ся цим дї-же, то́-
го всі-го на-вчїв ме-не́ пан
учи́-тель, бу́-ду йо-му́ за
це за́-всі-гди вдяч-ний.

зо-ра́-ти, ві́-ха-ти,
ві́д-і́-зди́-ти.

о-те́ць ві́д-і́-ха́в до мі́-
ста на то́рг, кю́-хар-
ка роз-а-ри-ла о-го́нь,
з ві́р зі́-зди́-мо о-сто-
ро́-жно.

на-ша рі́лля зо́-ра-на,
не во́ртой-ся в чу́-жю́
рі́лля, за-по-ма-га́й-мо
зу-бо́-жі-лих лю́-дям!

і, и, о, а, е, у.

і, и, о, а, е, у

с, р, л, м

с, р, л, м.

се-ло́, ро-са́, ми́-ло, сир, мур, о-ре́л, ро-сі́л,
смо-ла́, ре-ме-сло́; ма́-ма со-ли́-ла ма́-сло.

н, п, т, г.

 н, п, т, г.

но-га́, па-пі́р, ми́-тла́, го-ра́, рі́г, го́-лос,
плі́т, млин; та́-то о́-ре плу́-гом, ма́-ти пе́-
ре́ по-ло-тно́, ми́-ри-мо яр-дом, со-сна
ро-сте́ про́-сто.

ц, ш, ч, щ

ц, ш, ч, щ.

це́-гла, шо́-па, чо-ло́, ще́-па, цап, миш, ні́ч,
чор-ні́-ло, шпур; чи́-щу плащ, о-грі́-та
печ те́-пла; че-пі́-ги, ле-мі́ш і че-ре-сло́
— то ча́сти плу́га.

й, б, в, к.

Й, Б, В, К.

ба́й-ка, ву́й-ко, ко́-ник, борщ, віск, крук,
брат; бри́-тва о́-стри, гу́б-ка ле́г-ка, бла́-
ват — то га́р-на квіт-ка, ста́р-шо-го тре́-ба
ша-ну-ва́-ти, по пра́-ці ми́-лий спо-чі-нок.

д, з, х, ж.

Д, З, Х, Ж.

дім, зуб, хор, жур, сад, віз, міх, ніж;
ду-бо́-ве де́-ре-во твер-де́, жи́-то жне́-мо
сер-па́-ми, кер-ни́ч-на во-да́ зи́м-на; хто
здо-ро́-вий, той ща-сли́-вий.

ф, г, дж, дз

Ф, Г, ДЖ, ДЗ.

фа́-ска, гудз, са́-джа, дзві-но́к; со-ло-ві́й
ще-бе́-че, го-ро́д об-го-ро́-дже-ний плó-
том; чим пи́-ше-мо на та-блич-ка́х, а чим
на зо́-ши-тах?

в, і, е, а, ю.

ь, ї, є, я, ю.

тіж-день ма́-є сім днів: не-ді-лю, по-не-ді-лок, ві-вто́-рок, се́-ре-ду, че-тве́р, п'ят-ни-цю і су-бо-ту; яч-мі́нь ма́-є ву-са́-те ко-лос-ся, в лі-ті́ до-зрі-ва-є всьо збіж-же.

без му́ки нема́ нау́ки; де ру́ки і охо́та, там спо́ра робо́та; е́ще ся той не вроді́в, що́би́ всім догоди́в; з яки́м приста́єш, таки́м ся ста́єш; лі́пша своя́ ха́та, ніж чужа́ пала́та; робі́ть до́бре всю́ди, похваля́ть тя лю́ди; час ско́ро мина́є, а не верта́є; ша́ну́й учи́теля, як роди́теля; що́ тобі не-мі́ло, то́го не чини́ дру́гому; як хто дба́є, так і ма́є.

а, б, в, г, д, е, є,

а, б, в, г, д, е,

є, ж, з, и, й, і, ї,

є, ж, з, и, й, і, ї,

к, л, м, н, о, п, р,

К, Л, М, Н, О, П, Р,

с, т, у, ф, х, ц, ч,

С, Т, У, Ф, Х, Ц, Ч,

ш, щ, ь, ю, я.

Ш, Щ, Ъ, Ю, Я.

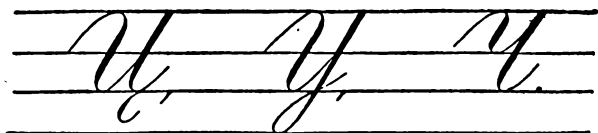
И, Й, Ш, Щ.

И, Й, Ш, Щ.

*Йосиф Шевчук родив
ся в Щитівцях.*

Йосиф — це його хрестне ім'я. Шевчук — то його родинне назвисько. Щитівці — це назва його рідного села. Йорданські свята

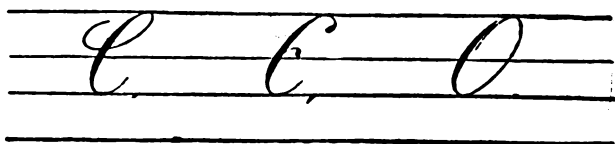
обходимо по новім році. Шануймо кожне свято і кожную неділю. Щоденну роботу зачинаємо і кінчимо щирою молитвою.

Ц, У, Ч.

*Церква — це дім Божий.
Учитель веде діти до
церкви. Читасмо там
молитви з книжок.*

Церкви бувають дерев'яні або муровані. У нас є також церква. Чемні діти ходять радо до церкви. Щіра молитва хоронить їх від злого.

С, Є, О.

*Сад Єсрре́на ди́же га́рний.
Овоче́ві де́рева тре́ба ста-
ра́нно пле́кати.*

Саді ма́ють бога́то овоче́вих дере́в. Є там
мно́го ябліно́к, груш, сли́в, орі́хів, чере-
ше́нь і више́нь. Овочі є ви́нні, або́ соло́дкі.
Ша́нуймо овоче́ві де́рева!

I. H. M.

Г, П, Т.

*Госпо́дар Петро́ ма́є кра-
сне обі́йстя. Там ба́чимо
на подві́рю ри́нські бу-
ди́нки.*

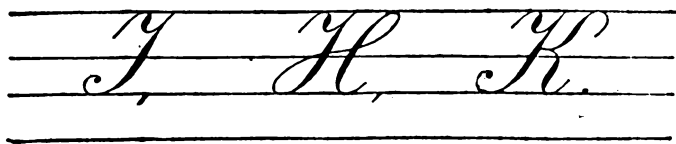
Господарське подві́ря Петра обгоро́жене
плото́м. Побі́ч га́рної ха́ти сто́їть шпйхлі́р.
Тро́шки да́льше є ста́йня і хлі́в. Єще́
да́льше ві́дно стодо́лу і шо́пу. По́рядний
госпо́дар дба́є о до́брі буди́нки і о лад
на подві́рю.

Б, Р, В.

Богдан, Роман і Варвар-
ка дівилися на подвір'ю.
Розмовляли вони о домо-
вих звірятах.

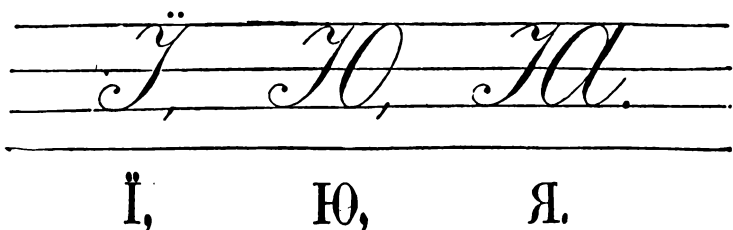
Богданови подобалися коні і воли. Роман хвалив собі корови і вівці. Варварка тішилася курми, гусьми і качками. Ті звірята дуже пожиточні. Памятаймо о них і обходімся з ними завжди добре!

І, Н, К.

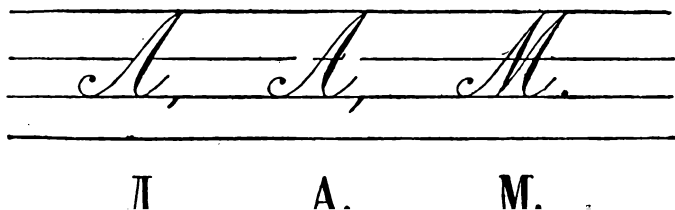
Івась і Івастя були з ма-
терню в горіді. Кость
прийшов до них також.

Іва́сь, На́стя і Ко́сть ‘пригла́дали́ся ці-
ка́во рос́тінам в горо́ді. Горо́д був поді-
лений на гря́дкі. На перéдних гря́дка́х
росли́: цибу́ля, чи́сник, мо́рква і петру́шка.
На і́нших бу́ли: бу́льба, бураки́ і ре́дьква.
Всі ті рос́тини зове́мо яри́нню.

*Їдемо в поле. Юрко і Я-
ким ідуть також.*

Ї́зда ти́шить нас дуже. Ю́рко і Я́ким ра́ді
би́ чим ско́рше заї́хати. Я́каж краса на
поли! Всюди повно збі́жжа і па́ші. Бу́де
хлі́б для лю́дей і па́ша для худі́бки.

Луць і Антін суть гає-
віми. Лісничий і гаєвий
доглядають ліса. Малій
лісо́к зове́мо га́єм.

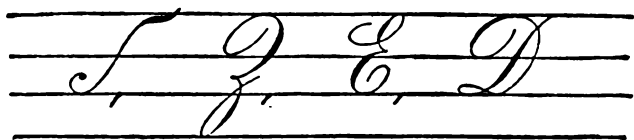
Лісі́ і гаї́ ма́ють мно́го дере́в. Ака́ції,
лі́пи, ду́би, бу́ки, гра́би і бере́зи — то
листо́ві дере́ва. Мо́дрень, ялі́ця, смере́ка
і сосна́ — то шпилько́ві дере́ва. Лісі́
і гаї́ суть ду́же пожито́чні.

Х Ж Ф

Х, Ж, Ф.

Христі́на несе́ обі́д жен-
ця́м. Жни́ва відбува́ють
ся в лі́ті. Сфі́рами збо́-
зять збі́жжє з по́ля.

Жнива — то важний час для рільників. Хлопці і дівчата весело співають при праці. Жнуть вони скоро, щоби господареві принести вінець. Фірами забирають господарі збіжжє і звозять до стодоли.

Г, З, Е, Д.

Газда́ Заха́рий господа́-
рить розу́мно. Ева, його́
жсена́, до́бра газди́ня.
Дани́ло і Дмитро́-це́ їх
ді́ти.

Газда́ Заха́рий упра́вляє сво́ю ріллю добре. До́глядає ко́ний і во́лів. Газди́ня Ева завідує до́мом. Дани́ло і Дмитро́ помага́ють ро́дичам в господа́рстві. За то́е лю́блять їх ро́дичі.

1. Школа.

Вдарив дзвінок у школі. Діти збираються, йдуть. Витерли чоботи перед порогом — входять.

Сідають тихо на лавки і ждуть. Увійшов учитель, почалась наука.

Учитель говорить, діти прислухуються пильно до кожного слова. Учитель питає, діти відповідають голосно й виразно.

Учитель пише на таблиці, діти списують у свої зошити. Учитель показує малюнки, діти цікаво придивляються.

2. Школяр.

Під пахою буквар. Хто то йде? Наш школяр. У руці олівець. Наш школяр молодець.

Тихо в школі сидів. Що питали — умів. І писав і числив, гарно вірш говорив...

То-ж веселий такий наш школярик малий. Знає — тато за то приголубить його.

3. Загадка.

Я маленька, чепурненька,
Крильця гарні маю,
Люблю тепло, люблю сонце,
Скрізь собі літаю.
І у хаті, і на дворі, —
Знайдеш мене всюди.
Та не знаю, за що мене
Незлюбили люди.
Тільки сяду на обличчя —
Зараз проганяють.
Тільки встромлю носа в їжу —
Зараз тяжко лають.

Хто я?....

4. Василько.

Мати пекла пироги. Коло неї крутився її маленький синок Василько і каже до матері:

— Чому ви, мамо, що зі мною не говорите?

— Та ти бачиш, що я не маю часу, відказала мати. Тай що я буду з тобою говорити?

— Та що небудь, мамо! От сказалиб ви мені: На тобі, Васильку, пирога!

5. Кітка й курятко.

Був у нас малий котик. Гарне було котятко. Бувало все бігає по хаті, бавиться. Стара кітка мати дуже його любила. Раз бавився наш котик на подвір'ю тай десь пропав. Де, того ніхто не знав.

Жаль було нам котика.

А найбільше тужила за ним стара кітка. Все була не весела, не хотіла їсти, нявкала.

Одного разу пішла вона на двір, лягла на мураві й вигрівалася до сонця. Аж дивиться, біжить до неї курятко. Мале, опущене курятко-сирітка, що не мало мами.

Прибігло до кітки, стало собі коло неї, тай нуж її дзьобати — то в голову, то в носик, то в ушка.

Кітка то терпіла й на курятко не гнівалася.

Зобачило курятко, що кітка на него не гнівається, сіло собі коло неї, притулилося до її теплого кожуха і сиділо. Кітка була рада, що курятко сіло собі коло неї. Курятко було також раде.

І так то опущена сирітка найшла опущену

6. Курятка.

Нанесла курка яєць і почала квокати. Насуплюється, їжиться, немов би то в неї не знать які клопоти настали. Зладила господиня гніздо і посадила курку на яйцях.

Сидить квочка на яйцях день і ніч. Тільки на хвилинку сходить попоїсти.

Висиділа вона курятка такі, як пухові галушки, що від разу на ніжки поставали. Господиня годує їх сиром та січеними яйцями, а квочка виводить на подвіря. Знайде червачка, чи комашку, закокоче, скличе курятка і вчить їх шукати поживи. Вже курятка набігалися, а квочка збирає їх під себе і крилами прикриває.

Виросли курятка і під осінь стали великі. Господиня когутиків порізала на мясо, а курочки полипала на зиму. Передержить їх у теплі, підгодує, а на весну вони піchnуть яйця нести.

7. Діти й пташки.

Діти знайшли в ліску гніздо. У ньому сиділи молоді пташки. Вони ще не вміли літати.

Діти забрали їх, принесли до дому і показали батькови.

Батько спитав дітей:

— Чи добре булоб вашій мамі, колиб хто забрав вас із хати?

Діти відказали:

— Ні, мама плакалиб.

Батько знов спитав дітей:

— А вам, чи добре булоб тоді?

Діти сказали:

— Ні, і ми плакалиб і хотілиб до дому!

Тоді тато сказав:

Такий сам жаль буде мамі-пташці й її дітям.

Діти пожалували пташечок, віднесли їх у лісок і посадили у гніздо.

8. Вершик про школяра.

Не піду до школи, бо у школі нудно.

Вчитися не буду, бо вчитися трудно.

— А їстоньки будеш?

— Буду їсти й пити!...

Колиж так, мій сину, то треба ся вчити!

Без розуму хліба ніяк не добудеш

І голодним, сину, ціле життя будеш!

9. Пригода киці.

Ой підиж ти, кицю, піди по водицю, та лиш добре уважай, не впади в керницю.

Пішла киця по водицю тай упала у керницю. Побіг котик ратувати, уже киці не видати.

Витяг кицю за ухо, тай положив, де сухо.

Лежиж, кицю, тута, а я найду прута. Іще прута не найшов, а вже й киці не найшов.

10. Всі при праці.

— Не піду сьогодні до школи. Ліпше піду бавитися.

Так подумав хлопчик і побіг у поле. Та скоро йому стало скучно.

Побачив хлопець пчілку і каже до неї:

— Пчілко, бався зі мною!

Ні, брешить пчілка. Мені не до забави. Треба віск робити та мід збирати. Бався сам.

Кличе хлопець пташку:

— Пташечко, бався хоч ти зі мною!

— Ні, каже пташка. Не можу з тобою бавитися. Мушу мухи ловити, черваків шукати, дітий своїх годувати.

Побачив він коня і каже:

— Конику, конику! Ходи зі мною. Будемо бігати, бавитися.

— Ні, каже коник. Не маю часу. Треба поле орати, господареві хліба старати. Вганяй сам.

Задумався хлопчина тай пішов чим скорше у школу.

11. Перша книжечка.

Не довго ходить Івась до школи, а вже навчився читати й писати. Має таку гарну книжечку.

Прийде зі школи до дому, попоїсть, візьме книжку й біжить на двір під дерева. Там сідає на лавочці, кличе Орісю й читає її гарні казочки.

А Оріся так любить слухати ті казочки.

Мама й тато тішуться Івасем.

А Івась так полюбив свою книжку, що й не розлучається з нею.

12. Хлібець.

“Хлібець, хлібець
питльований!” — ве-
село кличуть діти,
аж радість в оці сві-
тить.

А чи чули ви, ді-
тоньки, скільки пі-
шло роботоньки, по-
ки той хліб удався,
до ваших рук діс-
тався?

13. Місто.

„Вберися гарно, поїдеш зо мною до міста!” —
сказав раз батько до свого сина Василя.

Як же-ж утішився Василь!

Всю дорогу розпитував батька: куди вони їдуть
і коли заїдуть.

Приїхали... Дивиться Василь, аж там така висо-
ченна башта, що й верха їй не видно.

„Це ратуш, — каже батько, — а на ратуші
годинник. Він видзвонює години, щоб усі люди в
місті чули.

Площа довкола ратуша — це базар. Довкола
базару високі будинки. Вздовж них широкі хідники.
Біля хідників ліхтарі.”

Василь ходив із батьком усюди. Роздивлявся на вікна в крамницях, що в них повно всячини: книжок, начиння, одіжи, забавок.

По вулицях було гамірно. Їхали всякі вози й візки. Люди поспішно переходили з вулиці на вулицю. Іноді переїздив довжезний віз — без коней. Гонив сам на залізних шинах.

„Це трамвай”, — пояснив Василеві батько.

Василь тішився дуже, що взяв його батько до міста.

Він оповідав своїм товаришам, як там цікаво жити. Але мамі сказав на вухо:

„У нас в дома таки красше.”

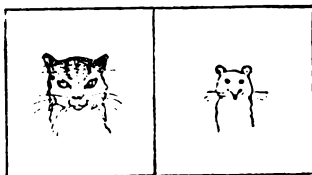
14. Ріпка.

Був собі дід Андрушка. В нього була баба Марушка.

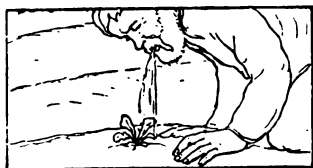
В баби була дочечка Мінка, а в дочки собачка Хвінка.

В собачки була товаришка киця Варварка, а в киці годованка мишка Сіроманка.

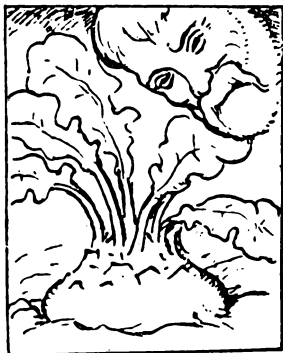

Раз весною взяв дід рискаль та мотику, скопав у городі грядку невелику. Гноєм її попринадив, гра-

бельками підгромадив. Зробив пальцем дірку та посадив ріпку.

Працював дід не марно. Зійшла ріпка гарно.

Що-день ішов дід у город. Набирав води повен рот і свою ріпку підливав, їй до життя охоти додавав.

Росла дідова ріпка, росла! Зразу така, як мишка була; потому як кулак, — потому як буряк; потому як два; а на кінці така, як дідова голова!

Тішиться дід, аж не знає, де стати.

„Час, — каже, — нашу ріпку рвати!”

Пішов він у город — гуп, гуп! Узняв ріпку за зелений чуб. Тягне руками, уперся ногами, добуває сил усіх.

Сопе, як ковальський міх. Мучився увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе дід бабу Марушку:

„Ходи, бабусю, не лежи! Мені ріпку вирвати поможи!”

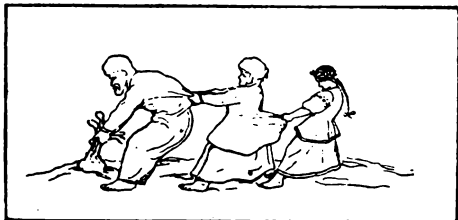
Пішли вони в город — гуп, гуп! Узяв дід ріпку за чуб, баба діда за плече — тягнуть, що аж піт тече!

Смикає дід ріпку за чівку, смикає баба діда за обшивку. Працюють руками, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе баба дочку Мінку:

„Ходи, доню, не біжи! Нам ріпку вирвати поможи!”

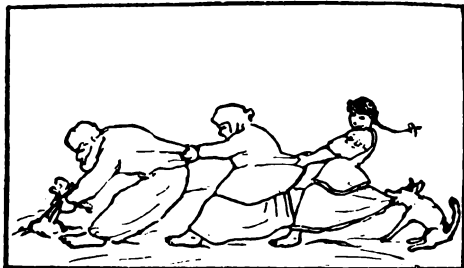

Пішли вони в огород — гуп, гуп! Узяв дід ріпку за чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку. Тягнуть руками, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе дочка собачку Хвінку:

„Ходи, Хвінечко, не біжи! Нам ріпку вирвати поможи!”

Пішли вони в огород — гуп, гуп! Узяв дід ріпку

за чуб, баба діда за обшивку, дочка бабу за запаску, собачка дочку за спідничку. Тягнуть руками,

упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе собачка кицю Варварку:

„Ходи, Варварко, не лежи! Нам ріпку вирвати поможи!”

Пішли вони в огород — гуп, гуп! Узяв дід ріпку за чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку, собачка дочку за спідничку, а киця собачку за

хвостик. Тягнуть руками і зубами, упираються ногами. Промучились увесь день, а ріпка сидить у землі, як пень.

Кличе киця мишку Сіроманку:

„Ходи, Сірочко, не біжи! Нам ріпку вирвати поможи!”

Пішли вони в огород — гуп, гуп! Узяв дід ріпку за чуб, баба діда за сорочку, дочка бабу за торочку,

собачка дочку за спідничку, киця собачку за хвостик, мишка кицю за лапку. — Як потягли, як потягли, та й покотилися.

Упала ріпка на діда Андрушку, дід на бабу Марушку, баба на дочку Мінку, дочка на собачку

Хвінку, собачка на кицю Варварку, а мишка —
шусть у шпарку.

15. Милосерна Маруся.

Маруся мала добре серце.

Знала вона, що й пташки бідують у зимі. Зна-

ла також, що пташки гарно співають, та що чистять городи, поля і ліси з всілякого хробацтва. Вона збирала для них в зимі всілякі округинки хліба і страви.

Тоті округинки сипала на дощинку коло свого городця. Пташки прилітали щоденно і збирали ці округинки. Відтак сідали на плоті, заглядали до вікна хати і дякували Марусі. Маруся дивилася на них і тішилася своїм добрим учинком.

І маленьким датком робимо також добре.

16. Що маю.

Маю очі, віконця. Бачу ними світло сонця. Бачу хату, ліс і ниви. Ах! Який же я щасливий!

Маю вуха. Ними чую спів пташок і зозулю.

Чую кожне слово, нене, що промовиш ти до мене.

Уста мої, — як малина. Балакати можу ними. Але перше все розважу, чи дурниці я не скажу.

Маю серце. Ним кохаю я тебе, мій рідний краю!

17. Не бавтесь сірниками!

Не бавтесь сірниками! так остерігають родичі свої діти.

Але Никольцьо не зважав на ті перестороги. Він любив бавитися сірниками, хоч родичі на те не зівваляли.

Раз родичі пішли до міста, а Никольця лишили дома, щоби пильнував господарства. Небавом вишукав він десь пачку сірників. Запалював і тіпився їх полонінню. Одна іскра впала на килим і запалила його. Відтак зачали горіти річи в хаті.

Переляканий Никольцьо вибіг з хати і кликав о поміч. Заким збіглися люди, вже горіла хата, другі будинки і все, що в них було. Страшний вогонь зачали гасити водою, але то вже не допомогло. Коли родичі вернули з міста, застали лиш вуголь і пошлі з цілого господарства.

Бідні плакали, бо не мали ані що їсти, ані в що одягнутися, ані де схоронитися. І Никольцьо плакав гірко, та каявся свого непослуху, але за пізно. Довго родичі бідували, заким побудували нову хату.

Не бавтеся діти огнем, бо то дуже небезпечна забава.

18. Учися.

Учися, дитино, учися рибчино! Най розум не спить, не дрімає. — Наука — то штука. Без неї розпука. Невчений, як темний блукає.

Як погода на дворі, вибігають школярі і буяють по поли, як під небом соколи.

То плетуть собі вінки, то співають співанки. То уставляться до міри й машерують як жовніри.

Гей, нема, нема як нам, молоденьким школярам!
Перо й книжка — наша справа, по науці — забава.

19. Родина.

Батько, мати, браття, сестри —	Батько мати клопочуться,
Це моя родина.	Щоб нас приодіти,
Коли всі здорові в хаті —	Й прокормити. Ми вчимося,
То добра година.	Щоби щось уміти.

Батько каже: „Не дармуйте,
Беріть книжку в руки,
Бо тепер на світі тяжко
Жити без науки!”

20. Тарас Шевченко.

Тарас Шевченко — це найбільший український поет. Він писав чудово-гарні вірші.

Шевченко любив цілим серцем свій народ, свою рідну мову і свою рідну землю, Україну. А й другим наказував:

Учітеся брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому наuczайтесь,
Й свого не цурайтесь:
Бо хто матір забуває,
Того Бог карає,
Чужі люди цураються,
В хату не пускають,
Свої діти — мов чужії,
І немає злону
На всій землі безконечній
Веселого дому.

Шевченко вже умер давно, але в його память уряджуємо що-року Шевченкове свято.

21. Збиточний хлопець.

Івась був збиточний хлопець. Бувало не дасть нікому і улицею спокійно перейти: малих дітей зачіпає, товаришів похмуркує, над звірятами немилосерно збиткується.

Раз пішов він з другими дітьми до ліса. На високім дереві побачив він гніздо пташки. Не надумується довго, почав пнятися на дерево. Діти остерігали його, що може впасти. Відтак просили, щоб не робив кривди дрібним пташкам. Але все те не помагало. Збиточник завзявся конечно дістатися до гнізда і вибрати молоді.

Гніздочко було на тонкій галузці. Івась досягав вже рукою гнізда, як нагло галузь затріщала і вломилася, а Івась упав на землю і зломив собі руку.

Так зістав збиточник укараний.

22. Рідна мова.

Мово рідна, слово рідне,
хто вас забуває,
ой, не серце той у грудях,
тільки камінь має.
Ой, шануйте, любі діти,
свою рідну мову
і заєдно розмовляйте
своїм рідним словом.

23. Їтче наш - рідною мовою.

Їтче наш, котрий єси на небесах! Нехай святиться імя Твоє; нехай прийде царство Твоє; нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам днесь і прости нам довги

наші, як і ми прощаємо довжникам нашим; і не введи нас у спокусу, но свободи нас від лукавого.
— Амінь.

24. Річка.

За городом по долині,
Котить річка філі сині.
В'ясних філях рибка грає,
З неба сонце заглядає.
Птах співає на гилі,
І буяють мотилі.
Наша річка недалеко,
Небоюся тебе спеко.
Скину білля, в воду скочу,
З поту тіло обполочу.

Стоїть дитина над рікою.
На рибку киває рукою:

„Ой вилізъ, рибонько, з
води, до мене гратися хо-
ди!”

А рибка каже: “Годі ми-
ла! Нам жити без води не
сила. Як ти буяєш у гаю,
так я у філях гуляю.”

25. Як Маруся навчилася ходити.

Маленька Маруся довго не ходила, все повзала. На руках не сидить, — все проситься до долу. Як пустять її, вона й поповзе, швидко-швидко. Був у нас великий кудлатий собака Сірко. Коли Маруся зостанеться сама, Сірко стереже її: ляже долі й нікому чужому не дає підійти до неї.

Якось Маруся кріпко вчепилась за шию Сірко-ві й довго не відпускала. Собака стиха підвівсь і встав, Маруся підвелась разом із ним. Сірко ступив раз наперед, і Маруся, держачись за його шию, теж переступила ніжками. Собака ще посунувсь, і Маруся разом із ним. На другий день теж саме. Марусі це вподобалось; вона, чіпляючись за Сірка, вставала на ноги, і розумний собака вів її. Так Маруся і навчилась ходити.

26. Кого я люблю?

Люблю батька, маму,	Й нема в світі друга,
Люблю всю родину,	Як отець і мати,
Люблю щиро нашу	Милійшої над рідну
Рідну хатину.	Я не знайду хати.

27. В зимі.

Хижо буйний вітер	Не спадуть із неї,
Віє по долині,	То й вона не встане.
Гори намітають	Тільки буде вітер
З снігу хуртовини;	Хижо завівати
Укриває землю	І замети-гори
Скрізь намітка біла,	Буде намітати...
І земля замерзла	А як сонце ясно
Тихо заніміла.	Промінем засвітить,
Поки аж весною	Знов земля устане,
Снігові кайдани	Щоб цвісти і жити.

28. Як я навчилася шити.

Мама шила, і мені хотілося шити. А я була тоді ще дуже малою. Я прохала маму, щоб дала мені шити, а вона сказала: „Ти ще мала, щоби шити, тільки пальці голкою поколеш.”

А я таки просила. Мама дала мені клаптик червоний і голку з ниткою і показала, як шити. Я почала шити і не вміла так, як мама, а потім уколола палець голкою, аж кров виступила: Мені боляче було, та я хотіла вдержатись, щоб не заплакати. А мама побачила кров і каже: „Ой, як же ти вкололася!” І мене тоді наче ще дужче заболіло, і я заплакала. Тоді мама обтерла мені палець, забрала шитво і сказала: „Годі шити, візьми ляльку та грайся.”

А я все думала про шиття, і здавалося, що мабуть я ніколи не навчуся шити. А тепер уже я й не пам'ятаю, як навчилася шити, і як показую кому, як шити, то аж дивно здається, що хтось не знає, як треба держати голку.

29. Щирий друг.

У одного селянина був великий собака. Став той собака старий і вже не міг стерегти хазяйського добра. Не захотів хазяїн дурно годувати собаку.

Поплив він з ним на човні і взяв із собою доброго мотуза й камінь. Одпливши далеченько від берега, став він камінь на шнур вязати. Дивиться на нього собака своїми розумними очима, ніби тямить, що хоче чинити хазяїн. Прив'язав той дядько камінь на шию собаці, підвівсь і, штовхнувши пса чоботом, скинув його в воду.

Собака зник; але човен раптом дуже перехилився на один бік, хазяїн не здержався й сам упав у воду. Хвиля захлюпала його, вже став і зовсім потапати.

Коли чує, щось тягне його. Аж то собака його: камінь у нього розвязався, й він кинувся рятувати хазяїна. Вхопив його зубами за одержу, виплив з ним на берег і простягся, ледви дихаючи.

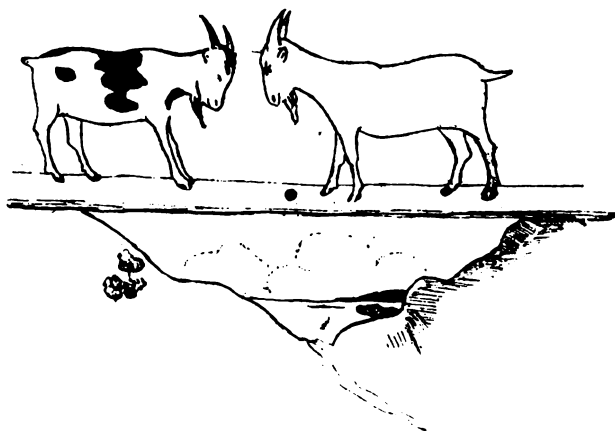
Заплакав дядько, обняв того собаку, й пірко було йому й соромно. До самісінької смерти годував і жалів він щирого друга свого.

30. Літо.

Душно, аж дихати важко...
Полум'ям сонце палає,
Ані дихне прохолода,
В небі й хмаринки немає.
Ледви ворухнеться річка,
Верби мов сонні схилились.
Небо і луки, і поле
В хвилях прозорих відбилися.
Любо та мило гуляти
Дітям отут в холодочку,
В хвилях оцих порипати,
Що гомонять на пісочку.

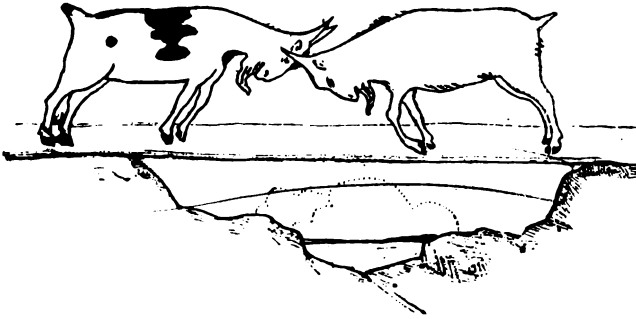
Весело гратися літом, —
Та не усім тоді свято;
В літку від рана до ночі
Людам роботи багато.
Колос на полі жовтіє,
В луках трава дозріває, —
Йде чоловік із косою,
Жінка за ним поспішає.
Душно... Натомлені руки
Часу не мають спочити...
Доки не знаєте лиха, —
Тіштесь, грайтеся, діти!

31. Два цапи.

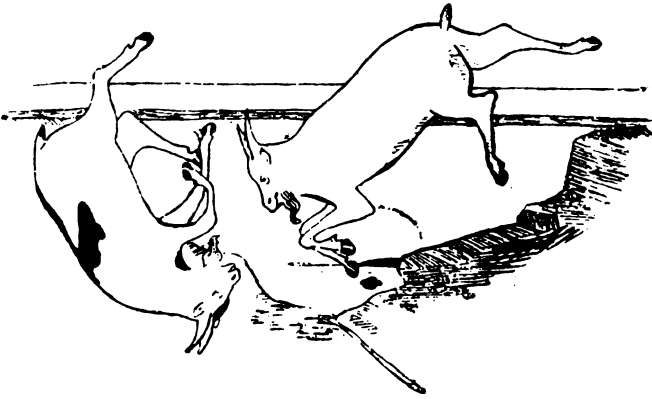

Через яр лежала вузьенька кладочка. Як раз на середині зійшлись два цапи. Ні одному з них не

хотілось поступитись назад. Вони спершу почали тупать ніжками один на одного, рогами намірятися,

а тоді розігнались та як стукнуться лобами тай попадали обидва в яр. Обідрались, помялись, поніве-

чились, і виліз кожний на той самий берег, з якого й прийшов до яру.

Приказна: Коза з вовком тягалася, тільки шкура зосталася.

32. Свят-вечір.

Ледви діждались ми того вечора. Перед ним день був такий довгий, що здавалось і кінця йому не буде. Та ось почало смеркатись, і вся сім'я зібралась у хату. В хаті було поприбирано, на стінах

висіли рушники. Почалась вечерея. Такої вечері ніколи більш не буває. Чого тільки нема на столі, з чим тільки пирогів не понаставляно, яких тільки страв не подають!

Та нічого нам так не хочеться, швидше нести вечерю до тітки. Я-ж сам і даватиму вечерю тітці, бо я її похрестник. Мерщій одягаємось і йдемо, Я був у вишиваній сорочці й новій свитці, сестри також були гарно повдягані. Привітно, ласкаво зустрічає нас тітка й починає гостити та дарувати нам усякі гостинці й подарунки. Самих орхів дала нам по чашці, по три колачі, сестрам по стяжці подарувала, а мені велику книжку.

33. Чоловік, вовк, дикий кабан і медвідь.

Їхав чоловік з гаю; стрічає його вовк, медвідь і дикий кабан тай кажуть: „ну, що ми тобі, чоловіче, скажемо?” — „Кажіть,” каже чоловік. Вони кажуть: „ми силу маємо — позич нам хитроців.” — „Я-б вам, братця, позичив, та вони дома висять на

гачку; знаєте що?” — “А що?” — “Я вас оставлю, а сам з вовком піду до дому по хитрощі.”

Дійшов чоловік до дому і каже вовкові: „отут ти підожди, а я піду в хату.” Вовк остався, а той чоловік пішов у хату, взяв рушницю тай убив вовка. Тоді пішов до медведя та кабана, приніс трохи сала, та став пражити. Медвідь і питається: “Що це таке смачне?” — а чоловік каже: “це кабан, — вбий його!” Медвідь, не довго думавши, й убив кабана. — От той чоловік бере його, смалить і тільки прижарить, його сало пригорить і запахне, а медвідь і рве його. Чоловік каже: „підожди, поки я осмалю!” — „Хіба”, каже медвідь, „ти мене привяжеш, а то я не втерплю: таке воно смачне...”

От той чоловік привязав його до дуба, тоді узяв сокиру, убив медведя тай каже: „оце вам усім трьом хитрощі!”

34. Ворона та рак.

Летіла ворона понад морем; дивиться — лізе рак. Хап його ворона, сіла на гілляці тай думає гарненько поснідати.

Бачить рак, що доводиться пропасти, тай каже:

„Ей, вороно, вороно! Знав я твого батька й матір — що за добрячі птахи були!”

„Угу!” відказує ворона, не роззявляючи рота.

“І братів і сестер твоїх знав — славні були птахи.”

„Угу!” знов гугнить ворона, а рака кріпенько держить.

„Та вже хоч і гарні були птиці”, — каже рак — „а тобі не рівня, далеко їм до тебе.”

„Еге!” крикнула ворона на весь рот та й упустила рака в море.

35. Пустун.

Ходить Антось по дворі, нудьгується. Бачить, пасеться квочка з курчатами. От він і надумав половити всіх курчат. Піймав одно і накрив шапкою. Курча жалібно пищало і билось під шапкою.

Піймав друге і також посадив під шапку. Не подобалось це квочці, і вона все дужче й дужче квакала і кричала, мов кликала кого на поміч. А Антось не слухає і ловить далі.

Коли вже п'ятеро курчаток билось і несамовито цявкало під шапкою, з-за хати показався півень. Побачивши поміч, квочка розставила крила і скільки сили кинулась на пустуна та так дзюбнула його в ногу, що він, куди видів, пустився бігти.

Довелось вже самій квочці визволяти з-під шапки своїх дітей.

36. Мої санчата.

Мені санчата зробив мій батько. Раніш я не мав санчат і не міг кататись і спускатись на спускалках з моїми товаришами. І мені дуже хотілось

санчат. Раз я підійшов до батька тай кажу: „Тату, зробіть мені санчата. В усіх хлопців є санчата, тільки в мене нема.“ Тато сказав: „Добре, зроблю“. Через два дні, прокинувшись вранці, я побачив в хаті гарні новенькі санчата. Я відразу догадався, що то мої санчата. Вони були дерев'яні і дуже чепурні. У мене аж серце тьохнуло, так я зрадів.

Тепер я вже не жду, поки хтось дасть своїх санчат поспускатись, а ще й сам часто даю товаришам.

37. Заяці.

Посходились заяці в лісі тай стали тужити:

„Не дають нам на цім світі спокійно прожити: нас і люди убивають, і вовки й лисиці і орлятам на поживу ловлять нас орлиці. Нам щодня і страх і мука!.. Як отак труситись, то ходімо ми до річки, бо красше втопитись!“

І заяці всі пострибали топитися в річці і до берега прибігли, а там на травиччі жаби купами си-

діли, — заяців ізлякались, — бовть! бовть! бовть! — усі у воду швидше поховались. А заяці тоді гукають:

„А стривайте, братця! Є такі звірі на світі, що і нас бояться. Мабуть їм життя ще гірше, аніж нам на світі, так не будемо топитись, а ходімо жити!”

38. У лісі.

Галя і Степан пішли вліс по ягоди та гриби. У траві вони знайшли гніздечко.

Це було так.

Галя розгорнула травичку, шукаючи ягід, коли це з-під кущика пурхнула птичка. Вона почала кру-

титись біля дітей і жалібно цвірінкати. Діти кинулись до кущика і знайшли там маленьке кубелечко, а в йому троє пташеняток.

Пташенята думали, що то їхня мама, широко пороззявляли свої дзьобки і просили їсти.

Пожаліли діти пташенят і пташку і швидше пішли геть.

39. Пригода з котом.

Один котик любив бігати в ліс. Любив він дивитись, як пурхають птачки з гілки на гілку, перелітають метелики, ворухнуться комашня.

Приляже, було, десь на пеньку, зажмурить очі тай лежить.

Одного разу котик зайшов далеко в ліс і примостився на колоді. Коли це де не візьмесь голодний вовк. Вмить забрався котик на високе дерево. Аж зуби оскалив вовцюга тай сів під деревом.

Зайшла вже й ніч. Звір і не думає йти з-під дерева, та ще й завивати почав.

Злякався котик і заліз між густе листя.

Вже аж ранком загавкали недалеко собаки, і вовк драпнув у другий бік.

З того часу котик вже не заходив далеко в ліс.

40. Коломийки.

Ой є в мене голосочок,	Білі гуси, білі гуси,
Як срібний дзвіночок;	Лебідки білійші;
Навчіть мене, матусенько,	Гарні чужі співаночки,
Рідних співаночок.	Та наші гарнійші.
Навчіть мене співаночок	Як я наші співаночки
Із рідного краю,	В садочку співала,
Лекше стане на чужині,	Чужі люди говорили,
Як їх заспіваю.	Що скрипочка грала.

41. Українці.

Ми родилися в Канаді. Канада — це наша нова Вітчизна. Наші родичі прийшли до Канади з України. Україна — це земля в Європі, над ріками, які називаються: Черемош, Тиса, Сян, Буг, Припень, Дністер, Дніпро, Дон, Кубань.

Там жиє понад 33 мільйони українського народу.

Українці, що живуть на Україні, це наші рідні брати і сестри. Ми любимо їх, помагаємо їм і про них ніколи не забуваємо.

Пам'ятаймо, хто наші батьки, не цураймося своєї народности!

Англійська Азбука

складається з 26 букв. Букви ті є слідуєчі:

Друковане	Писане	Вимовляється	Друковане	Писане	Вимовляється
A a	<i>A a</i>	ей	N n	<i>N n</i>	ен
B b	<i>B b</i>	бі	O o	<i>O o</i>	о
C c	<i>C c</i>	сі	P p	<i>P p</i>	пі
D d	<i>D d</i>	ді	Q q	<i>Q q</i>	кю
E e	<i>E e</i>	і	R r	<i>R r</i>	ар
F f	<i>F f</i>	еф	S s	<i>S s</i>	ес
G g	<i>G g</i>	джі	T t	<i>T t</i>	ті
H h	<i>H h</i>	ейч	U u	<i>U u</i>	ю
I i	<i>I i</i>	ай	V v	<i>V v</i>	ві
J j	<i>J j</i>	джей	W w	<i>W w</i>	добл'ю
K k	<i>K k</i>	кей	X x	<i>X x</i>	екс
L l	<i>L l</i>	ел	Y y	<i>Y y</i>	вай
M m	<i>M m</i>	ем	Z z	<i>Z z</i>	зед

Церковна азбука в порівнанні з шкільною.

Я	а	читаємо	А	а	Т	т	читаємо	Т	т	
Б	б	"	Б	б	Оу	оу	"	У	у	
В	в	"	В	в	Ѣ	ѣ	"	У	у	
Г	г	"	Г	г	Ф	ф	"	Ф	ф	
Д	д	"	Д	д	Х	х	"	Х	х	
Є	є, є	"	Е	е	Ц	ц	"	Ц	ц	
але на початку складу			Є	є	Ч	ч	"	Ч	ч	
Ж	ж	читаємо	Ж	ж	Ш	ш	"	Ш	ш	
З	з	"	З	з	Щ	щ	"	Щ	щ	
И	и	"	И	и	Ъ	ъ	(знак твердий без-звучный)			
але на початку складу			І	і	Ы	ы	читаємо	И	и	
Ї	ї	читаємо	И	и	Ь	ь	"	Ь	ь	
але на початку складу			І	і	Ѣ	ѣ	"	Ї	ї	
Й	й	читаємо	Й	й	Ю	ю	"	Ю	ю	
К	к	"	К	к	Ѧ	ѧ	"	Я	я	
Л	л	"	Л	л	Ѩ	ѩ	"	Я	я	
М	м	"	М	м	Ѫ	ѫ	"	О	о	
Н	н	"	Н	н	Ѭ	ѭ	"	От	от	
О	о	"	О	о	Ѯ	ѯ	"	Кс	кс	
О	о	"	О	о	Ѱ	ѱ	"	Пс	пс	
П	п	"	П	п	Ѳ	ѳ	"	Фт	фт	
Р	р	"	Р	р	Ѵ	ѵ	"	В	в	
С	с	"	С	с	Ѷ	ѷ	"	И	и	
						але на початку складу			І	і

" знак на самозвучі на початку слова.

‘ ‘ ‘ знаки ударення голосу.

Канадійський Гімн.

Канадо! — Кохана Вітчино!
В любові краю Твої сини одно.

З тобою враз наш дух росте,
Наш Сівере сильний!
А кожний син це сторож Твій
Бо Ти наш край вільний!

Канадо! — Славна й вільна!
Ми сторожа сильна!
Канадо! — Ми сторожа сильна!

Канадо! — Де сосна й клен ростуть,
Степи — лани, і струї рік пливуть.

Як дорогий для нас Твій світ
Від Сходу по Захід!
Ти край надій твердих людей,
Наш Сівере вільний!

Канадо! — Славна й вільна!
Ми сторожа сильна!
Канадо! — Ми сторожа сильна!

Нехай росте під Твоїм небом цвіт
Твоїх дочок й синів завзятих рід,

Щоб збергти Твій вольний світ
Від Сходу по Захід!
Коханая Батьківщино!
Наш Сівере вільний!

Канадо! — Славна й вільна!
Ми сторожа сильна!
Канадо! — Ми сторожа сильна!

Т. Д. Волохатюк.

